

EUROSTUDENT ULUSAL ARAŐTIRMASI: TÜRKİYE SONUÇLARI

*Prof. Dr. Nezih Güven (ODTÜ, Rektör Danışmanı)
Doç. Dr. Ayşe Gündüz Hoşgör (ODTÜ, Sosyoloji Blm.)
Y. Doç. Dr. Mustafa Şen (ODTÜ, Sosyoloji Bölümü)*

*Bağlantı için e-posta adresi:
hosgor@metu.edu.tr*

Aralık, 2007

EUROSTUDENT ÇALIŞMASINDAKİ AMAÇ

Avrupa ülkelerindeki üniversite öğrencilerinin toplumsal profillerini belirlemeyi ve karşılaştırmayı hedeflemektedir.

Çalışmanın amaçlarından birisi de, uluslararası karşılaştırma yardımıyla Avrupa Yüksek Öğretim Alanı'nın önündeki engelleri belirlemek ve yapısal değişiklikler için politikalar üretmektir.

Ankette, üniversite öğrencilerinin sosyodemografik ve sosyoekonomik özelliklerini araştıran soruların yanı sıra, Avrupa üniversiteleri arasındaki öğrenci değişimini inceleyen sorular bulunmaktadır.

Türkiye’de Yükseköğretim

Türkiye’de “Yükseköğretim” lise sonrası en az iki yıllık eğitimi kapsamaktadır.

YÖK Hakkında..

1981’de çıkarılan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile hükümleri ve Anayasa’nın 130. ve 131. maddeleriyle kendisine verilen görev ve yetkiler çerçevesinde özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip bir kuruluş olan Yükseköğretim Kurulu, tüm yükseköğretimden sorumlu tek kuruluştur.

Üniversitelerin Sayısı:

Devlet: 53, Vakıf: 24 (5.7%)

Türkiye'de Genel Yükseköğretimdeki Öğrenci Profili

Toplam öğrenci sayısı (2006): 2,3 milyon

2006'da yeni kayıt yaptıranların sayısı :662 bin

Cinsiyete göre Dağılım:

Erkek: 58 %, Kadın: 42 %

Yaş Dağılımı :

18'in altı 3 %

19-29 arası 87 %

30 ve üstü 10 %

Yüksek Okul (2 yıllık) : 13 %

Lisans (4 yıllık) : 40 %

Y.Lisans & Doktora : 8 %

Uzaktan Eğitim : 39 %

Yükseköğretime Giriş

Üniversite giriş sınavı

(Japonya & Çin'deki gibi)

Toplam başvuranların 40% üniversiteye girmiştir
(2006)

Devlet Üniversitelerindeki harç:

yıllık 150-900 Amerikan doları

Özel Üniversiteler:

yıllık 5000-20000 Amerikan doları

Eurostudent Araştırması : YÖNTEM

İnternet Ortamında Anket

Araştırmanın evreni : Türkiye'deki 4 yıllık üniversite öğrencileri (ISCED 5A)

Örneklem Seçim Tekniđi:

Basit Rastgele Örneklem Yöntemi (ÖSYM database) %10

Örneklem Büyüklüđü: 67000

Uygulama tarihi: Mart-Nisan 2007

Katılım: 15382 (katılım oranı %22)

Internet Ortamında Anketin Oluşturulması & Uygulanması

ODTÜ Bilgi İşlem Merkezi

Pilot çalışma uygulaması: ODTÜ

Kişisel davet (kişisel internet ortamında anketi giriş password).

TEMEL ÖN BULGULAR

KİŞİSEL BİLGİLER

Yaş ortalaması: 21

Ailedeki toplam öğrenci sayısı: 2

Ailedeki toplam kardeş sayısı: 3

Ailedeki toplam fert sayısı: $4.87 = 5$

Ailede ortalama çalışan sayısı: $1.5 = 2$

Cinsiyet Dağılımı:

% 45 Kadın; % 51 erkek

Medeni Durum:

Bekarım	76
Bekarım ama uzun süreli kız/erkek arkadaşım var	21
Bekarım ama sözlüm, nişanlım var	3
Evliyim	0.5
Evli /çocuğu var yaşları:0,1,2)	0.3 çocukların

TOPLAM
100

Engelli olma durumu : % 1.8 (283 kişi)

0-12 yaşa kadar olan süreyi ağırlıklı olarak hangi yerleşim biriminde geçirdiniz?

İl merkezi	58.8
İlçe merkezi	27.0
Belde	4.8
Köy	9.2
TOPLAM	100.0

EĞİTİM GEÇMİŞİ

Üniversiteye girmeden önce hangi eğitim kurumunda okudunuz ? (%)

Meslek Lisesi:	7.4
Fen Lisesi:	2.8
Anadolu L.	32.4
Normal/super	51.8
Özel lise:	5.7
TOPLAM	100.0

Üniversiteye girmeden önce herhangi bir mesleki eğitim aldınız mı, kursa katıldınız mı?

Evet % 7.8

Hayır % 92.2

Üniversiteye girmeden önce herhangi bir işte çalıştınız mı?

Hayır, hiç çalışmadım % 59.3

Evet, sadece yaz tatillerimde/boş zamanlarda
% 38

Evet, düzenli gelir getiren bir işte çalıştım
% 2.8

ŞU ANDAKİ EĞİTİM DURUMU

Kaç yıldır üniversite öğrencisisiniz? (%)

Ortalama: 3 yıl

Dağılım:

Bu sene başlayan	17.6
Birinci yıl	4.6
İkinci yıl	25.6
Üçüncü yıl	27.9
Dördüncü yıl	23.3
Beşinci yıl	0.3
Beşten fazla	0.7
TOPLAM	100.0

Aşağıdaki seçeneklerden hangisi üniversitedeki programınıza en uygundur? %

Eğitim	23.1
İnsan bilimleri	6.6
Sosyal bilimler	23.0
Doğa Bilimleri	12.4
Mühendislik/mimarlık	20.5
Ziraat/ormancılık	2.2
Sağlık Bilimleri	10.2
Hizmet	0.2
TOPLAM	100.0

AİLE PROFİLİ

Babanın Çalışma Durumu (%)

Çalışıyor	60.3
İşsiz	1.3
Çalışmıyor	37.8
Emekli	0.5
TOPLAM	100.0

Annenin Çalışma Durumu

Çalışıyor	14.1
İşsiz	14.4
Çalışmıyor	71.4
Emekli	0.1
TOPLAM	100.0

Not: "Çalışmıyor" kategorisi "bilmiyorum"; "ev kadını" ve "öldü" kategorilerini içermektedir.

Baba & Annenin Eğitim Durumu

Babanın Eğitimi (%)

İlkokul mezunu	30.7
Ortaokul mezunu	11.8
Lise mezunu	26.6
Üniversite	30.9
TOPLAM	100

Annenin Eğitimi (%)

İlkokul mezunu	53.6
Ortaokul mezunu	9.4
Lise mezunu	22.8
Üniversite	14.2
TOPLAM	100

Babanın Mesleđi (%)

kamu/ özel üst kademe yönetici	4.4
üniversite eğitimi gerektiren yüksek nitelikli meslekler	17.9
eğitim gerektiren teknik işlerdeki yardımcı personeller	4.5
kamu/ özel sektörde orta ve alt düzey idari ya da büro pers	18.7
servis sektöründe işçi/ satış elemanları	4.8
hünerli tarım işinde veya balıkçılık sektöründe işçi	5.4
esnaf ve zanaatkar	19.7
nitelikli işlerde çalışan işçiler	5.1
belirli bir niteliđi gerektirmeyen kol gücüne dayanan işler	10.4
askeri personel, ordu mensupları	3.3
TOPLAM MAVİ YAKALILAR:	45.4 %

Okula devam ettiđiniz dönemlerde nerede kalıyorsunuz? (%)

Ailemle birlikte evde	31,6
Okulun yurdunda	3,7
Yurt-kur'un yurdunda	15,8
Özel yurttta/ pansiyonda	15,8
Vakıf ya da dernek yurdunda	2,0
Akraba ya da tanidik yanında	2.2
Yalnız kiralık ya da aileme ait bir evde	3,7
Kardeş/arkadařlarla birlikte kiralık bir evde	32,4
Kardeş/ arkadaşlarımla birlikte aileme ait bir evde	0,7
TOPLAM	100

GELİR

Toplam ortalama aylık gelir: 420 YTL

Toplam Aileden alınan gelir: 269.41 YTL

Devletten ya da kamu kuruluşlarından alınan BAGIŞ:

% 93' ü almıyor;

% 7 alanların aldıkları miktar 20 – 650 YTL arasında değişiyor

Devletten ya da kamu kuruluşundan alınan KREDİ:

% 8.4'ü almıyor;

% 91.6 'sı alıyor; alanların ortalama kredi miktarı: 136.71 YTL

Devletten ya da kamu kuruluşundan alınan KARŞILIKSIZ BURS :

% 24'ü almıyor;

% 76 'sı alıyor; alanların ortalama kredi miktarı: 117.73 YTL

Eğer bir işte çalışıyorsanız, bu iş ne kadar üniversitedeki eğitiminiz ile ilgilidir? (%)

Çalışmıyorum	88.5
Çok yakından ilgili	2.7
Yakından ilgili	1.5
Kısmen ilgili	2.3
Hiç ilgisi yok	4.9
TOPLAM	100

KATILINAN DERSLERİN GÜNLERE GÖRE DAĞILIMI

Haftada ortalama katılınan ders saati :
22.66 saat

Pazartesi	4.57
Salı	4.71
Çarşamba	4.66
Perşembe	4.61
Cuma	3.90
Cumartesi	1.72
Pazar	1.62
TOPLAM	22.66

TOPLAM KIŞİSEL DERSE HAZIRLANMA SÜRESİNİN GÜNLERE GÖRE DAĞILIMI

Haftada ortalama hazırlanılan ders saati :
16.04 saat

Pazartesi 2.36

Salı 2.37

Çarşamba 2.40

Perşembe 2.39

Cuma 2.34

Cumartesi 3.13

Pazar 3.25

TOPLAM 16.04

TOPLAM ÜCRETLİ BİR İŞTE ÇALIŞMA SÜRESİNİN GÜNLERE GÖRE DAĞILIMI

Toplam çalışan öğrenci sayısı:
1307 kişi (% 8.2)

% 91.8'i çalışmıyor

ULUSLARARASI HAREKETLİLİK

İngilizce (1. dil): %97.2

(%37.2 çok iyi/iyi düzeyde)

Almanca (2.dil): %30.8

(% 4 çok iyi/ iyi düzeyde)

Fransızca (3.dil): %8.3

(0.9 çok iyi/iyi düzeyde)

Yurt Dışına Eğitim Amaçlı Giden Öğrenci Profili

Toplam içinden giden öğrenci % 3.3;
(96.7'si gitmemiş)

(Avrupa'daki en yüksek sosyal hareketliliği olan öğrenci-
Hollanda % 9)

Cinsiyet Dağılımı :

% 53 Kadın; %47 Erkek

Uluslararası Hareketliliğin Bölümlere Göre Dağılımı %

Beşeri Bilimler	9.3
Sosyal Bilimler, İşletme & Hukuk	34.6
Tabii Bilimler	8.0
Mühendislik	23.7
Ziraat	1.4
Sağlık	8.0
Eğitim	10.9
Servis	4.2
TOPLAM	100

Uluslararası Hareketlilik: Eğitim Amaçlı Gidilen Ülke (%)

İngiltere	24.3
ABD	20.9
Almanya	14.1
Fransa	8.4
İtalya	3.2
Diğer Avrupa Ülkeleri	15.4
Diğer	13.7
TOPLAM	100

Uluslararası Hareketlilik: Tercih Edilen Program

Program harici (kendisi)	96.7
ERASMUS/TEMPUS	12.5
LINGUA	1.2
Diğer AB Programı	6.8
Diğer	16.7

Not: Birden fazla giden öğrenci olduğundan toplam 100 etmiyor

AB TUTUM VE ALGISI

AB üyelik süreci üniversitelerde eğitimin kalitesini artıracaktır %

Tamamen katılıyorum	20.5
Katılıyorum	43.4
Fikrim yok	11.8
Katılmıyorum	17.5
Hiç katılmıyorum	6.9
TOPLAM	100

AB üyelik süreci üniversite öğrencilerinin yaşam koşullarını iyileştirecektir %

Tamamen katılıyorum	16.5
Katılıyorum	36.6
Fikrim yok	15.1
Katılmıyorum	21.8
Hiç katılmıyorum	8.1
TOPLAM	100

AB üyeliği süreci üniversite mezunlarının iş bulmasını kolaylaştıracaktır

Tamamen katılıyorum	18.2
Katılıyorum	36.2
Fikrim yok	15.5
Katılmıyorum	21.2
Hiç katılmıyorum	9.0
TOPLAM	100

AB üyelik süreci üniversite öğrencilerinin AB ülkelerine eğitim amacıyla gitmesini kolaylaştıracaktır (%)

Tamamen katılıyorum	35.5
Katılıyorum	46.0
Fikrim yok	8.1
Katılmıyorum	6.8
Hiç katılmıyorum	3.7
TOPLAM	100

AB üyelik süreci Türkiye'den AB ülkelerine beyin göçünü hızlandıracaktır (%)

Tamamen katılıyorum	38.2
Katılıyorum	35.9
Fikrim yok	12.0
Katılmıyorum	10.2
Hiç katılmıyorum	3.7
TOPLAM	100